

Het òambtö kritisch bekeken

Baptisten willen graag ònieuwtestamentische gemeentö zijn. Met die wat pretentieuze uitdrukking proberen we het onderscheid tussen onze gemeenten en de kerken onder woorden te brengen. Ondertussen hebben we allerlei instellingen en begrippen van de ons omringende reformatorische kerken overgenomen. Eén van die begrippen is dat van het òambtö. Het komt in het nieuwe testament niet voor. Daar is sprake van òdienstö of òbedieningö.

Je kunt je afvragen of het zin heeft om moeilijk te gaan doen over woorden. Maar er is hier meer aan de hand dan een woordenstrijd. Het begrip òambtö is omgeven met een sfeer van gewichtigheid en plechtigheid die het zicht vertroebelt op de plaats die ouderlingen en diakenen in de gemeente innemen. Wie òambtsdragerö zegt, denkt onwillekeurig aan ambtsgewaad, ambtswaardigheid en ambtsketen. Niet dat we ouderlingen en diakenen uitdossen met een ambtsgewaad - laat staan met een ambtsketen - ten einde hun waardigheid zichtbaar te maken. Maar voor het gevoel van veel gemeenteleden zijn ambtsdragers toch bekleed met öietsö wat ögewone ledenö niet hebben: een bijzonder en exclusief gezag en aanzien. En hier gaat het gebruik van de term òambtsdragersö ons parten spelen.

Je kunt het niet uit je binnenzak tevoorschijn halen.

Een rechter kan zijn ambtsgewaad in de garderoberuimte van het gerechtsgebouw aan de kapstok hangen tot de volgende zitting. Een burgemeester kan zijn ambtsketen in zijn bureau opbergen voor de volgende gelegenheid waarbij hij een eerste steen moet leggen. Maar wanneer een ouderling op huisbezoek gaat, kan hij eigenlijk niets uit een la tevoorschijn halen. Hij kan nog wel een bijbel in zijn binnenzak meenemen. Maar niet de geestelijke autoriteit, en het vertrouwen waarmee hij met gemeenteleden spreekt over geloof en leven. Gezag en vertrouwen heb je als ouderling niet omdat je tijdens de verkiezingen een andere kandidaat met tien stemmen hebt verslagen (ik schrijf er met opzet wat uitdagend over). Je hebt het ook niet omdat je daarna, tijdens de dienst van öbevestiging van ambtsdragersö, op een kussen geknield hebt gelegen en de voorganger samen met de oudste ouderling biddend hun handen op je hoofd hebben gelegd. Als zo'n verkiezing en inzegening iemand geestelijk gezag moeten geven is er fundamenteel iets mis. Verkiezing en inzegening zijn, als het goed is, veeleer uitdrukking en viering en opdraging aan God van het geestelijk gezag dat iemand in de gemeente ontvangen heeft.

Tegenover elkaar of met elkaar.

Vele van de ons omringende kerken spreken met recht over òambtsdragersö. Dat wil zeggen: die term past in hun gemeentevisie. In deze visie is de kerk niet voluit gemeenschap van gelovigen die de Geest ontvangen hebben. In de kerk trekken gelovigen en nog niet gelovigen samen op. In dit kerkbegrip is de notie ögeestelijke onvolkomenheidö ingebouwd. En die onvolkomenheid wordt gecompenseerd in het òambtö. Volgens deze opvatting is een ambtsdrager iemand die uit de rijen van de gemeenteleden wordt gehaald en door God daarna een halve slag wordt omgedraaid. Hij staat aan de kant van God vóór de gemeente en ook tegenover de gemeente. Namens God verkondigt hij Gods genade, onderwijst de gemeente in het Woord en spreekt aan het eind van een dienst de zegen uit. Wie niet als ambtsdrager is ingezegend kan dit niet doen! De ambtsdrager staat fundamenteel apart van de gemeente. Hij heeft öietsö dat de anderen niet hebben. Dat öietsö is gegeven met zijn ambt. In baptisten gemeentepvatting staan ouderlingen, diakenen en voorgangers niet principieel apart van de gemeente. Ze staan niet namens God tegenover de gemeente om haar als een kudde onmondige, onmachtige en onkundige schapen te leiden. Ik meen dat we hiermee de vinger leggen bij een centraal punt uit de nieuwtestamentische gemeentepvatting. De heilige Geest, die de gemeente maakt tot wat zij is, is niet het exclusieve bezit van enkele ambtsdragers. De Geest is gegeven aan alle leden in hun onderlinge gemeenschap (1 Cor. 12:12-13). Degenen die in de gemeente een bijzondere taak hebben en daarin de gemeente leiden, vormen geen apart ambtelijk genootschap maar zijn in hun werk principieel onderdeel van de gemeenschap in de gemeente (1 Cor. 12:28 e.v.). Het is de gemeente die het evangelie predikt, pastorale zorg uitoefent en doop en avondmaal bedient. Ze draagt de uitvoering daarvan op aan enkelen uit haar midden. Maar dit verzelfstandigt deze leden niet tegenover de gemeente. Ze hebben niets wat de anderen niet öök hebben. Ze doen niets wat niet allen opgedragen is. Het kerkelijk ambtelijk denken gaat uit van de *apartheid* van ouderlingen en diakenen tegenover de gemeente. Zoals wij het lezen, gaat het nieuwe testament uit van het *gemeenschappelijke* dat ouderlingen, diakenen en voorgangers met de gehele gemeente verbindt. Ze worden binnen de gemeenschap in de gemeente ontdekt als gaven van God aan de gemeente. Ze worden als zodanig herkend en erkend. Maar ze komen nooit principieel apart te staan. Alles wat ze hebben, alles wat ze kunnen, alles wat ze mogen, putten ze uit wat de Geest gegeven heeft aan de gemeenschap der gelovigen.